

การพัฒนาสื่อองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานราก

เพ็ญพิชชา เข็มเงิน

นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

เพ็ญวิภา บัลลังก์โพธิ์

นักวิทยาศาสตร์ปฏิบัติการ สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ในประเทศไทยมีผู้ประกอบการธุรกิจระดับเศรษฐกิจฐานราก เช่น SMEs OTOP ฯลฯ เป็นจำนวนมากและสามารถสร้างรายได้ให้แก่ประเทศนับล้านล้านบาท โดยมูลค่า GDP SMEs ในไตรมาสที่สองของปี 2560 สามารถขยายตัวได้ 4.9% ถึงแม้จะชะลอตัวลงจากไตรมาสก่อนเล็กน้อย (5.0%) ในขณะที่ GDP ประเทศขยายตัวได้ 3.7% โดยมีสัดส่วนต่อ GDP ประเทศ 42.1% คิดเป็นมูลค่ากว่า 1.56 ล้านล้านบาท รัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจระดับเศรษฐกิจฐานรากดังกล่าวฯ ให้มีความเข้มแข็งและเกิดการพัฒนานวัตกรรม โดยนโยบาย Thailand 4.0 และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มุ่งเน้นให้เกิดการขับเคลื่อน การพัฒนาประเทศด้วยปัญญาและนวัตกรรม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ สร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้ประเทศหลุดพ้นกับดักรายได้ปานกลางไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ผ่านระบบดิจิทัล อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการต่าง ๆ เหล่านี้ยังคงประสบปัญหาที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาธุรกิจให้เติบโต เช่น ปัญหาด้านการผลิต ปัญหาด้านบรรจุภัณฑ์ ปัญหาด้านการตลาด และปัญหาด้านการพัฒนาสินค้าหรือบริการให้มีความเป็นนวัตกรรม เป็นต้น

กรมวิทยาศาสตร์บริการได้ให้ความสำคัญต่อองค์ความรู้ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น และยังมีมีความสำคัญต่อการพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพ มีความเป็นนวัตกรรมเพื่อตอบรับกับแนวคิดของรัฐบาล จึงได้มีการสรรหา พัฒนา และรวบรวมองค์ความรู้ที่จำเป็น ตลอดจนได้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้แก่ผู้ประกอบการเพื่อส่งเสริมให้เกิดการนำองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปใช้ในการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน โดยจำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับประโยชน์จากการถ่ายทอด

เทคโนโลยีในปีงบประมาณ 2557- 2560 มีจำนวนทั้งสิ้น 19,359 ราย ในครั้งนี้ สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งมีการกิจในการจัดหา รวบรวมทรัพยากรสารสนเทศและเผยแพร่องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้เล็งเห็นถึงความสำคัญต่อการเข้าถึงองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประชาชนทุกภาคส่วน โดยเฉพาะผู้ประกอบการของประเทศไทย ในระดับเศรษฐกิจฐานรากทั่วประเทศที่ต้องการนำองค์ความรู้และเทคโนโลยีไปใช้ในการพัฒนาสินค้าและบริการของตนเองสู่ Smart SMEs หรือ Smart OTOP ก้าวสู่ Thailand 4.0 จึงมีแนวคิดในการพัฒนาระบบการถ่ายทอดองค์ความรู้ดังกล่าว ให้เข้าถึงผู้ใช้งานได้มากขึ้น โดยนำองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกิดจากการวิจัยของกรมวิทยาศาสตร์บริการ ตลอดจนการแก้ไขปัญหา การปรับปรุงกระบวนการผลิตและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ซึ่งได้ถ่ายทอดให้แก่ผู้ประกอบการมาพัฒนาเป็นสื่อองค์ความรู้ฯ ให้อยู่ในรูปแบบที่พร้อมใช้งาน มีเนื้อหาที่เข้าใจได้ง่าย และสะดวกต่อการค้นหานั้นคือการพัฒนาสื่อมัลติมีเดีย ซึ่งเป็นสื่อเทคโนโลยีที่อยู่ในรูปแบบพร้อมใช้งาน มีความทันสมัย น่าสนใจเนื่องจากการเป็นการบูรณาการเทคโนโลยีหลายอย่างเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในการออกแบบและใช้งาน โดยบทบาทของสื่อมัลติมีเดียมีผลต่อด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการเรียนการสอน ด้านธุรกิจ ด้านการนำเสนอ ด้านโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ด้านการบันเทิง ฯลฯ โดยเมื่อนำสื่อมัลติมีเดียมาปรับใช้กับองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อเผยแพร่สู่ผู้ใช้งานจะสามารถสร้างประโยชน์ต่าง ๆ ได้ เช่น

- สร้างความน่าสนใจให้กับเนื้อหาได้มาก ชวนให้ติดตามตลอดเนื้อเรื่อง
- สื่อความหมายได้ชัดเจน เนื่องจากการเป็นภาพผสมผสานทั้งข้อความ เสียง ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว

- ให้ความรู้ได้เหมือนกันทุกครั้ง
- ใช้เป็นเครื่องมือสาธิตสำหรับเนื้อหาที่มีความยุ่งยากซับซ้อน
- ประหยัดค่าใช้จ่ายในระยะยาว
- ปรับเปลี่ยน/แก้ไข/ปรับปรุงให้ทันสมัยได้ง่าย เนื่องจากเป็นซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์
- สามารถปรับให้มีการใช้งานผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สำหรับปี 2560 นี้ สำนักหอสมุดฯ ได้พัฒนาสื่อองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากสารสนเทศเฉพาะทาง รวมถึงที่เกิดจากการสังเคราะห์และประสบการณ์ของนักวิทยาศาสตร์และผู้เชี่ยวชาญจากกรมวิทยาศาสตร์บริการที่ได้ลงพื้นที่ถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่ผู้ประกอบการต่าง ๆ เนื้อหาจึงประกอบไปด้วยกลเม็ดเคล็ดลับที่ใช้งานได้จริง เป็นประโยชน์ นำมาถนอมกรองเรียบเรียง ให้เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย และจัดทำเป็นสื่อมัลติมีเดียเพื่อให้เกิดความน่าสนใจ ขวนให้ติดตาม ซึ่งสื่อองค์ความรู้ดังกล่าวมีจำนวน 6 เรื่อง ดังนี้

- การยืดอายุการเก็บรักษาน้ำพริกแกง
- การป้องกันการเกิดเชื้อราในผลิตภัณฑ์จักสาน
- การตลาดออนไลน์
- การย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติ
- การสร้างร้านค้าออนไลน์
- การออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์

การจัดทำสื่อองค์ความรู้นี้จัดได้ว่าเป็นผลงานบริการสารสนเทศออนไลน์ในยุคดิจิทัลของกรมวิทยาศาสตร์บริการที่มุ่งหวังให้ประชาชนทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้อย่างสะดวกและทั่วถึง เกิดการนำองค์ความรู้ดังกล่าว ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ เป็นการสร้างอาชีพเพิ่มรายได้และพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมของประเทศได้อย่างยั่งยืนต่อไป

ผู้สนใจสื่อองค์ความรู้ดังกล่าว สามารถติดตามได้ทางเว็บไซต์ของสำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี <http://siweb.dss.go.th>

• การยืดอายุการเก็บรักษาน้ำพริกแกง

• การย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติ

• การป้องกันการเกิดเชื้อราในผลิตภัณฑ์จักสาน

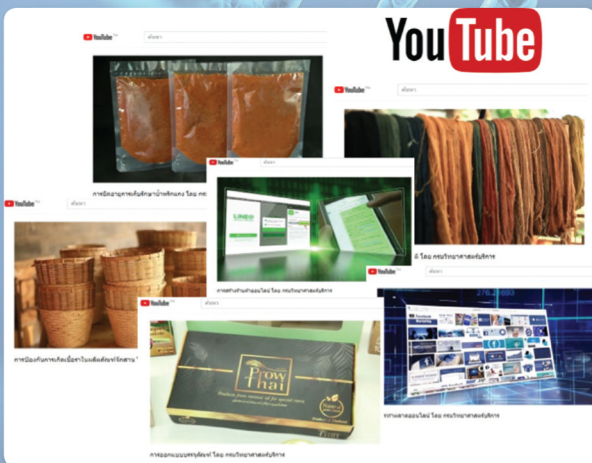
• การสร้างร้านค้าออนไลน์

• การตลาดออนไลน์

• การออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์

เอกสารอ้างอิง

ฉันทย์ เจริญกุล. ปัญหาและแนวทางการปรับตัวของ OTOP เพื่อพร้อมรับการเปิด AEC [ออนไลน์]. วารสารนักบริหาร, ปีที่ 34 ฉบับที่ 1, มกราคม-มิถุนายน, 2557 [อ้างถึงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2560]. เข้าถึงจาก : <https://www.tci-thaijo.org/index.php/executivejournal/article/download/81168/64580>

รายงานผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของ SMEs รายไตรมาส พ.ศ. 2560 [ออนไลน์].

หัตถ์นัย ธิยาพันธ์. สื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนการสอนและการฝึกอบรมทางไกล [ออนไลน์]. สำนักการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2555 [อ้างถึงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2560]. เข้าถึงจาก : <http://www.stou.ac.th/offices/Oce/pr/pr281155/pr%20117561.pdf>